

Inhoudsopgave

1	Vooraf	3
2	2016 in het kort	4
3	Resultaten van onze steun	5
3.1	Hulp aan kinderen in risicosituaties - Rio de Janeiro.....	5
3.2	Langdurige opvang van kinderen uit probleemgezinnen - Minas Gerais.....	8
4	Werving van vrijwilligers voor Brazilië	9
4.1	Resultaten	9
5	Fondsenwerving en PR	10
5.1	FavelaGames.....	10
5.2	Adventsactie	11
5.3	Sponsoractie Fatimaschool Rotterdam	11
5.4	Benefietdiner Rosalie Le Grelle	11
5.5	Vriendendiners met Robert Smits	12
5.6	Sponsoractie tijdens marathon van New York.....	12
5.7	Team Noord	12
5.8	Nieuwsbrief, website en Facebook	12
6	Bestuur en organisatie	13
6.1	Bestuur en vrijwilligers	13
6.2	Verantwoording.....	14
7	Financieel verslag 2016	15
7.1	Algemeen	15
7.2	Toelichting bij de balans.....	15
7.3	Toelichting bij de staat van baten en lasten	16
7.4	Toelichting op de overige lastenverdeling.....	18
Bijlagen		
1.	Balans 2016	20
2.	Staat van baten en lasten 2016.....	21
3.	a. Toelichting lastenverdeling 2016 / b. Verloop reserves en fondsen 2016	22
4.	Begroting 2017.....	23
5.	Verantwoordingsverklaring	24
6.	Verklaring kascontrole commissie.....	26

1 Vooraf

Met dankbaarheid kijkt het bestuur van stichting 'Help mij Leven' terug op 2016. Dankbaar voor het mooie werk dat weer verzet kon worden door REMER en Sparta, onze partnerorganisaties in Brazilië. Dankbaar voor de vele giften die stichting 'Help mij Leven' mocht ontvangen. En dankbaar voor de tomeloze inzet van enthousiaste medewerkers en vrijwilligers, zowel in Brazilië als in Nederland. Meer dan 500 Braziliaanse kinderen konden in 2016 dagelijks worden geholpen; zonder donateurs, vrijwilligers en lokale medewerkers was dat niet mogelijk geweest.

Terugkijkend naar de activiteiten van REMER in 2016, dan springen de FavelaGames in het oog. Met dit sportevenement voor kinderen uit de krottenwijken (favela's) van Rio Janeiro heeft REMER niet alleen honderden kinderen en toeschouwers een prachtige dag kunnen bezorgen; in het kielzog van de 'echte' Olympische Spelen in Rio hebben de FavelaGames - en daarmee het werk van stichting 'Help mij Leven' en REMER - ook veel aandacht gekregen in de Nederlandse media.

Waren de FavelaGames voor stichting 'Help mij Leven' en REMER het onbetwiste hoogtepunt van 2016, uitdagingen waren er ook. In de favela's waar REMER actief is, is het niet altijd veilig. Regelmatig komt het tot schermutselingen tussen de politie dan wel gewapende milities enerzijds en de drugsbendes anderzijds. Soms zijn er doden en gewonden te betreuren bij deze schietpartijen. Dit stelt de medewerkers van REMER voor de uitdagende taak om gevaarlijke situaties te vermijden, zowel voor zichzelf als voor de kinderen die de organisatie onder haar hoede heeft.

Toch stelt het bestuur van stichting 'Help mij Leven' vast dat REMER ook in 2016 veel heeft kunnen betekenen voor Braziliaanse achterstandskinderen. Dit geldt zowel voor het werk van REMER en Sparta in de favela's van Rio de Janeiro, als voor het werk van REMER op de Sitio Shalom, een woonboerderij in de staat Minas Gerais waar kinderen uit probleemgezinnen langdurig opgevangen worden.

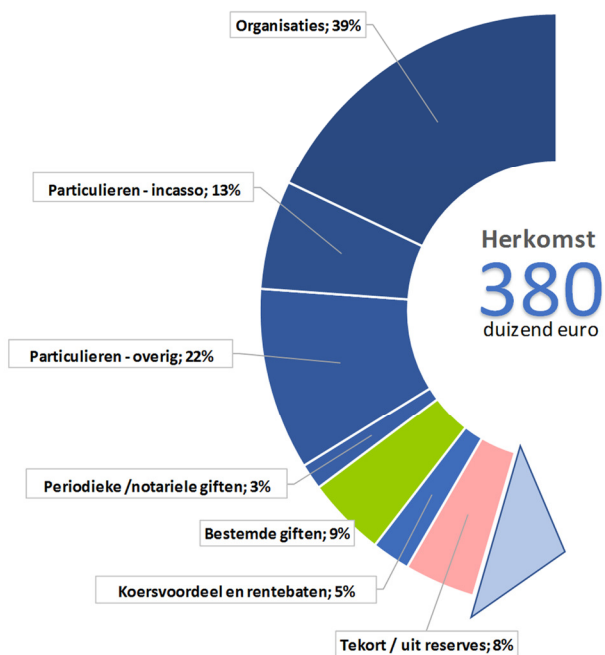
Op de hiernavolgende bladzijden van het jaarverslag 2016 treft u een uitvoerigere beschrijving aan van de activiteiten die stichting 'Help mij Leven', REMER en Sparta in het afgelopen jaar hebben verricht, zowel in Nederland als in Brazilië. Een nauwkeurige financiële verantwoording maakt eveneens deel uit van dit jaarverslag.

Tot slot danken wij onze donateurs en vrijwilligers die het mogelijk maken om kinderen te helpen die dat onvoorstelbaar hard nodig hebben. Ook voor de medewerkers van REMER en Sparta, en in het bijzonder voor Robert Smits, is het een grote steun om te merken dat zo velen hen vanuit Nederland steunen.

Bestuur stichting 'Help mij Leven', augustus 2017

2016 IN CIJFERS

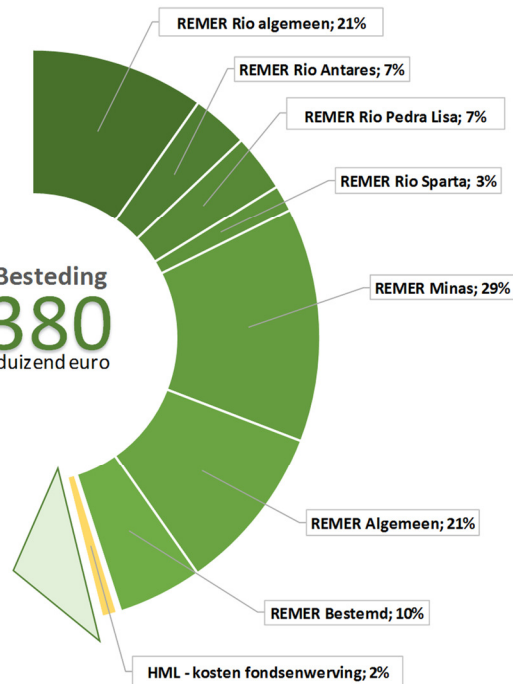
Minas Gerais - Sitio Shalom

35
5

kinderen opgevangen
in de woonhuizen
jongeren in opvanghuis
Republica

Besteding
380
duizend euro

FavelaGames

jongens en meisjes uit **4** favela's
hebben **3** maanden keihard getraind
om mee te doen aan **5** verschillende sporten
1000 toeschouwers moedigden aan

1000

Antares

110

kinderen kregen les

180

kinderen bezochten
de sportclub

Pedra Lisa

60

kinderen kregen bijles

30

kinderen bezochten
de computerlessen

40

Kinderen volgden
voetbaltraining

Morro da Providência

300

kinderen lid bij
sportclub Sparta

3 Resultaten van onze steun

In 2016 is een bijdrage van € 372.837 aan het werk in Brazilië volledig naar REMER verzonden. REMER heeft hier van € 185.382 (50%) aan de activiteiten in Rio besteed en € 148.230 (40%) aan het werk in Minas Gerais (uitgaande van een evenredige toedeling van kosten voor organisatie/coördinatie). Tot slot is er in totaal € 39.255 (10%) aan gelabelde giften overgemaakt voor specifieke doeleinden.

Een gedetailleerde cijfermatige toelichting treft u in het hoofdstuk 'Financiële resultaten'.

3.1 Hulp aan kinderen in risicosituaties - Rio de Janeiro

De aanpak van REMER verschilt binnen en buiten Rio de Janeiro. In de stad Rio is het werk van REMER vooral gericht op kinderen die opgroeien te midden van armoede, misdaad en geweld; kinderen die het risico lopen zelf in de (zware) criminaliteit te belanden.

In Rio de Janeiro is in 2016 veel aandacht uitgegaan naar het werk onder kinderen in de krottenwijken (favela's), waarbij sport- en leeractiviteiten een belangrijke rol spelen. De ontwikkeling van het werk van REMER, waarbij de focus ligt op preventie door sport en educatie, heeft zich voortgezet. Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' steunt deze benadering door REMER van harte.

Favela Antares - Preventie door sport en educatie

Sinds enkele jaren is REMER actief in de arme, gewelddadige wijk Antares, aan de uiterste rand van de stad Rio de Janeiro. In deze favela lopen veel kinderen het risico betrokken te raken bij drugshandel en andersoortige criminaliteit. In 2016 heeft REMER haar activiteiten in Antares met succes uitgebreid.

Bovendien werden de FavelaGames in deze favela gehouden (zie hoofdstuk 5.1 FavelaGames).

REMER heeft de afgelopen jaren een goede naam opgebouwd in Antares. De organisatie kan voortbouwen op solide resultaten en een prettige onderlinge sfeer bij de kinderen die deelnemen aan uiteenlopende activiteiten op het gebied van sport en educatie. Begin 2015 werd een schooltje om bijlessen te geven aan de wijkkinderen geopend. Vanaf het begin is het schooltje een succes. Ook in 2016 werden de lessen erg goed bezocht.

Begin 2016 heeft REMER een gebouwtje dat tegenover de school ligt, gekocht. Eerder fungeerde dit gebouw als bar. Zakenman Jan Lagendijk heeft de kosten voor de aankoop en de verbouwing van de voormalige bar voor zijn rekening genomen, waardoor het bestuur van stichting 'Help mij Leven' hem zeer erkentelijk is. Voor de medewerkers van REMER én voor de kinderen in Antares was het bovendien een enorme verrassing dat Lagendijk in maart 2016 zelf naar Antares kwam voor de opening van het gebouw. Het nieuwe gebouw kreeg de naam Uni-Jovem REMER en zal speciaal voor jongeren gebruikt worden. Uni-Jovem REMER beslaat een kantoorruimte, een opslagruimte voor de duizenden lunches die REMER maandelijks uitdeelt en een grote recreatieruimte met allerlei spellen (tafeltennis, tafelfoetbal, schaken et cetera). Bovendien heeft REMER plannen om het gebouw in de toekomst ook voor andere doeleinden in te zetten, bijvoorbeeld het maken van muziek en het verzorgen van informaticalessen.

Een van de jonge bewoners van Antares; een vaste bezoeker van de REMER-school

Jan Legendijk opent Uni-Jovem REMER in favela Antares: "Eén van de mooiste dagen van mijn leven!"

Ook voor REMER's sportclub Samara Esporte Clube (opgericht in 2013) was 2016 een geslaagd jaar. In de sporthal van Antares, dat zich naast het schooltje bevindt, en op het naburige veld wordt dagelijks door veel kinderen gesport. REMER heeft in 2016 zelfs een tweede sportleraar aangetrokken.

De sporthal in Antares wordt echter ook door de drugsbende gebruikt, voor het houden van feesten en wakes voor omgekomen bendeleden. Daarnaast voetbalt de drugsbende zelf regelmatig op tijden waarop REMER dat met kinderen zou willen doen. Al geruime tijd bestaat de wens bij REMER om een eigen sporthal of sportveld te realiseren. De kans is groot dat deze wens in 2017 in vervulling gaat.

Het stemt het bestuur van stichting 'Help mij Leven' hoopvol om te zien dat er in het hart van de gewelddadige favela Antares een plek ontstaan is waar een steeds breder scala aan activiteiten wordt ontplooid voor en met de kinderen uit de wijk.

In 2016 namen maandelijks gemiddeld zo'n 290 kinderen deel aan de activiteiten die REMER in Antares aanbood: in het schooltje volgden 110 kinderen les, terwijl 180 kinderen meededen in de sportclub.

Favela de Rola - plannen voor 2017/2018

Naast Antares ligt de favela Rola. In Rola wonen circa 35.000 mensen. In 2016 werd Robert Smits door de wijkraad van Rola uitgenodigd om een kijkje te komen nemen in de favela. De armoede in Rola is schrijnend en net als in Antares maakt een drugsbende de dienst uit in de wijk. Hulporganisaties en de gemeente van Rio de Janeiro zijn in Rola niet actief. REMER ziet mogelijkheden om de activiteiten in Antares uit te breiden naar Rola. Een eerste stap hiertoe werd gezet in mei 2016, met het opknappen van een veld ten behoeve van sportactiviteiten. Tegenover het veld heeft REMER een gebouw gehuurd dat gebruikt kan worden als kantoor en opslagplek voor sportmaterialen. Bovendien heeft REMER een tafeltennistafel neergezet in het gebouw. Binnen korte tijd waren er tientallen kinderen aan het sporten, zowel op het veld (voetbal) als binnen (tafeltennis).

Favela de Rola: het opgeknapte voetbalveld

Na deze vliegende start moest REMER vaststellen dat de toenemende gewelddadigheid in Rola een steeds grotere belemmering ging vormen voor de sportactiviteiten met de kinderen daar. Op een straat achter het sportveld bevinden zich grote drugsverkooppunten. Daar heeft in 2016 een aantal schietpartijen plaatsgevonden. Na de FavelaGames heeft REMER haar activiteiten in Rola daarom voorlopig opgeschort. Als de veiligheidssituatie het toelaat, hoopt REMER in 2017/2018 haar activiteiten in Rola weer op te pakken.

Favela Pedra Lisa - school voor educatie en bijles

In favela Pedra Lisa, nabij het centrum van Rio de Janeiro, heeft Sparta (zusterorganisatie van REMER) in 2006 samen met REMER een schooltje geopend, waar kinderen bijles krijgen, zodat het opleidingsniveau en daarmee de kansen voor de kinderen toenemen. Pedra Lisa is al enkele jaren gepacificeerd. De 'pacificatie' van een favela houdt in dat een grote politiemacht de wijk intrekt om de heersende drugsbende te verjagen. Door vervolgens op strategische plekken politieposten neer te zetten (posten die bemand worden door de Unidade de Polícia Pacificadora, kortweg UPP: 'vredespolitie') zou de pacificatie een permanent karakter moeten krijgen. Helaas blijkt de pacificatie in veel favela's een wassen neus te zijn. Drugsbendes opereren niet langer in alle openheid, maar zijn niet verdwenen. Dit geldt ook voor Pedra Lisa, waar het in 2016 weer verschillende malen tot vuurgevechten kwam tussen de politie en de drugsbende.

Desondanks heeft REMER in 2016 haar werkzaamheden in Pedra Lisa kunnen uitbreiden. Sinds de eerste helft van het jaar worden er in het schooltje ook computerlessen gegeven, waar elke middag zo'n dertig kinderen op af komen. Het gaat hier om computercursussen die circa drie maanden duren en waarmee pubers zich kunnen voorbereiden op vervolgopleidingen of werk.

Bovendien is het oude voetbalveldje voor de REMER-school in Pedra Lisa, waar amper op gespeeld werd door de erbarmelijke toestand waarin het verkeerde, weer geheel opgeknapt. Er ligt nu een prachtig geveerd veld van cement. Zaterdag 27 augustus werd dit veld feestelijk geopend met voetbalwedstrijden tussen Antares en Pedra Lisa. Van maandag tot vrijdag worden elke middag sportlessen gegeven door een nieuwe sportleraar. De renovatie van het sportveld in Pedra Lisa werd mogelijk gemaakt door Catz Charity Foundation, een instelling die liefdadigheidsinitiatieven vanuit het Rotterdamse bedrijf Catz faciliteert. Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' is Catz Charity Foundation zeer dankbaar voor alle steun.

In 2016 namen circa 60 kinderen deel aan de bijlessen; 30 kinderen volgden de computerlessen en 40 kinderen deden mee aan de voetbaltrainingen. In totaal kon REMER in 2016 circa 130 kinderen uit Pedra Lisa helpen.

Uitzicht vanaf de REMER-school in favela Pedra Lisa

Favela Morro da Providência - Preventie door sport

Morro da Providência is een favela die naast Pedra Lisa ligt. Net als Pedra Lisa is Providência gepacificeerd. En net als Pedra Lisa is het een wijk waar de drugscriminaliteit nog altijd welig tiert, met alle gewelddadige gevolgen van dien. Sportclub Sparta, een initiatief van REMER, voorziet als vanouds in een grote behoefte van kinderen uit de wijk Providência. Sparta neemt naast haar reguliere taken regelmatig deel aan sporttoernooien.

De club telde in 2016 ongeveer 300 leden.

3.2 Langdurige opvang van kinderen uit probleemgezinnen - Minas Gerais

Buiten Rio de Janeiro, in de naburige staat Minas Gerais, verzorgt REMER opvang en ontwikkeling van verwaarloosde en mishandelde kinderen uit de wijde omgeving, veelal op initiatief/ verzoek van lokale kinderrechtshouders.

Sítio Shalom - Opvang, verzorging, educatie, sport & spel

REMER biedt op haar woonboerderij 'Sítio Shalom' in het dorpje Pequeri een veilig onderkomen aan kinderen uit probleemgezinnen: kinderen met een achtergrond van diepe armoede, verwaarlozing, mishandeling en/of seksueel misbruik. Bijna altijd zijn de ouders van deze kinderen verslaafd aan drugs of alcohol en zijn er sociale en psychische problemen.

De aanpak van REMER is er op gericht om het (zelf)vertrouwen van deze kinderen te herstellen en hen kansen te bieden op een volwaardig, zelfstandig bestaan. In een vervangende gezinssituatie krijgen deze kinderen 24 uur per dag, 7 dagen per week, persoonlijke aandacht en liefde van professionele begeleiders. Daarnaast zet REMER een team in van andere specialisten, onder meer met expertise in maatschappelijk werk, psychologie, educatie en sport. Ieder kind krijgt hierdoor een op het individu toegespitst hulpaanbod. In augustus 2016 heeft een enthousiaste groep vrijwilligers uit Friesland in enkele dagen tijd de gehele Universo Cultural Sítio Shalom opgeknapt. Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' is dankbaar voor de enorme inzet die deze en andere vrijwilligers ook in 2016 weer aan de dag hebben gelegd.

In 2016 werden circa 40 kinderen opgevangen op Sítio Shalom: 35 kinderen in de woonhuizen en 5 jongeren (18 jaar en ouder) in jongerenhuis Republica.

4 Werving van vrijwilligers voor Brazilië

Vrijwilligers leveren al jaren een belangrijke bijdrage aan het werk van REMER in Brazilië. In de eerste plaats bieden deze vrijwilligers een helpende hand door hun concrete activiteiten. Maar vrijwilligers bieden ook morele steun: het is voor de medewerkers van REMER én voor de kinderen die de organisatie onder haar hoede heeft hartverwarmend om te zien dat er mensen van zo ver weg speciaal voor hen naar Brazilië komen.

stichting 'Help mij Leven' doet bovendien in toenemende mate een beroep op vrijwilligers door hen tijdens en na hun verblijf in Brazilië te betrekken bij fondsenwerving, iets wat veel vrijwilligers overigens al uit eigen beweging doen. Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' is blij met zulke betrokken vrijwilligers. Bram van Workum, die in 2011 zelf als vrijwilliger in Brazilië was, is de coördinator voor werving en selectie van vrijwilligers.

4.1 Resultaten

In 2016 is een groep van 15 Nederlandse vrijwilligers - Team Noord uit Friesland - gescreend en uitgezonden naar Brazilië. Mede dankzij de inzet van deze enthousiaste vrijwilligers zijn de FavelaGames (zie 5.1. FavelaGames) een groot succes geworden. Ook heeft deze groep de handen uit de mouwen gestoken op de woonboerderij Sítio Shalom in Pequeri, waar zij onder meer het paviljoen en de kiosk hebben geschuurd, geplamuurd en geverfd. Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' is de vrijwilligers van 'Team Noord' zeer erkentelijk voor hun tomeloze inzet.

5 Fondsenwerving en PR

Fondsenwerving en PR behoren tot de kerntaken van het bestuur, in samenwerking met diverse vrijwilligers. De focus ligt hierbij op drie activiteiten:

- Informeren en ondersteunen van donateurs (particulieren dan wel organisaties) die het werk van stichting 'Help mij Leven' en REMER steun(d)en; donateurs vormen de ruggengraat voor de financiering van het dagelijkse werk van REMER in Brazilië (de 'business as usual')
- Contact leggen met organisaties en fondsen; zij zijn belangrijk om incidentele uitgaven te bekostigen, dan wel om 'gaten' in de begroting te vullen
- Werven van nieuwe donateurs

Vanuit Nederland streeft stichting 'Help mij Leven' ernaar (potentiële) donateurs, media en het bredere publiek te informeren over de moeilijke en gevaarlijke omstandigheden waaronder Braziliaanse kinderen in de armere lagen van de bevolking opgroeien. Daarnaast streeft stichting 'Help mij Leven' ernaar meer bekendheid te geven aan het werk dat REMER doet voor deze kinderen in Brazilië. Hiertoe zoekt de stichting actief de publiciteit met uiteenlopende acties en initiatieven. Hierbij kan gedacht worden aan evenementen die in Brazilië worden georganiseerd en fondswervingacties in Nederland.

5.1 FavelaGames

Naar aanleiding van het succes van de FavelaCup in 2014 zijn in 2016, rond de Olympische Spelen in Rio de Janeiro, de FavelaGames georganiseerd. Dit sporttoernooi voor kinderen uit verschillende favela's in Rio werd gehouden op 30 juli in favela Antares.

Het doel van de FavelaGames was driedelig:

- Een sportieve en gezellige dag te organiseren voor kinderen uit de favela's in Rio de Janeiro die nauwelijks iets meekregen van de 'echte' Olympische Spelen
- Donaties te werven in Brazilië en Nederland
- Publiciteit en media-aandacht te genereren voor het werk van REMER en Sparta

Jongens en meisjes in de leeftijd van 12 tot 15 jaar uit vier favela's waar REMER actief is (Providência, Pedra Lisa, Antares en Rola) hebben drie maanden enthousiast getraind in de aanloop naar de FavelaGames. Hierbij ging het een keertje niet alleen om voetbal (de Braziliaanse volkssport), maar ook om bijvoorbeeld atletiek (om in de Olympische sferen te blijven) en tafeltennis.

De FavelaGames zelf vormden een onvergetelijke, feestelijke dag waarop kinderen onbezorgd konden sporten en spelen. Gedurende de dag kwamen er circa 1000 mensen op het sportfestijn af, van wie meer dan de helft kinderen. Er waren niet alleen de sportwedstrijden op verschillende plekken in Antares; er was ook een podium met vele attracties zoals theater, capoeira, goochelen, dans en hiphop. Bovendien waren er allerlei eettentjes en er werden spelletjes voor jonge kinderen georganiseerd door Jeugd met een Opdracht.

De start van de FavelaGames: zingen van het volkslied

Buurtbewoners hielpen graag bij het opzetten van eettentjes rondom het terrein, bij de opbouw van de sportplekken en bij het schoonmaken. De drugsdealers lieten de FavelaGames die in 'hun' wijk gehouden werden ongemoeid, al ging het festijn een aantal uren ten koste van hun 'business.' De houding van zowel buurtbewoners als benedeleden werd door de medewerkers van REMER ervaren als een teken van respect voor het werk dat REMER doet in de wijk.

Game on: de FavelaGames in volle gang

Wat zijn de 'Spelen' zonder een medaille-uitreiking?

In de Nederlandse media (zowel landelijk als lokaal) zijn de FavelaGames - en daarmee het werk van Robert Smits en REMER - niet onopgemerkt voorbijgegaan. Zo wijdde het Algemeen Dagblad een groot artikel aan de FavelaGames. Ook de Volkskrant publiceerde een uitvoerig stuk over het sportfestijn in Antares. Hoogtepunt in termen van media-aandacht was het bezoek van een verslaggever van Studio Sport (met cameraploeg) aan de FavelaGames. Er werd een fraai programma-item van gemaakt dat kort daarna door Studio Sport is uitgezonden.

Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' heeft

met vreugde vastgesteld dat de FavelaGames een groot succes waren. Hoewel de FavelaGames minder donaties oprachten dan van tevoren werd gehoopt, kon REMER een grote groep kinderen (en vele toeschouwers) een onvergetelijke dag bezorgen. Ook in publicitaire zin waren de FavelaGames een groot succes.

5.2 Adventsactie

Tijdens de Adventsactie, georganiseerd door de Katholieke kerken in Nederland, wordt in de weken voor kerst geld ingezameld voor diverse goede doelen. Eind 2015 werd ook voor stichting 'Help mij Leven' en REMER geld ingezameld. En niet zonder succes: de actie leverde begin 2016 EUR 30.000 op.

5.3 Sponsoractie Fatimaschool Rotterdam

Leerlingen van de Fatimaschool in Rotterdam hebben zich laten sponsoren bij het doen van sportieve activiteiten tijdens de Olympische Spelen. De kinderen hebben een prachtig bedrag bij elkaar gesport: het totale bedrag dat door alle kinderen (en hun ouders/verzorgers) is binnengehaald voor stichting 'Help mij Leven' en het werk van REMER in Brazilië, bedraagt EUR 10.304,75. Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' dankt alle sportieve kinderen en betrokkenen hartelijk hiervoor.

5.4 Benefietdiner Rosalie Le Grelle

Rosalie Le Grelle haalde maar liefst EUR 3.500 op met het organiseren van een benefietdiner. Bovendien wist Rosalie bij VZW KinderLeven (Vie d'enfant), een Belgische instelling die fondsen werft voor andere organisaties, nog eens EUR 5.000 op te halen ten behoeve van REMER. Hartelijk dank Rosalie!

5.5 Vriendendiners met Robert Smits

Robert Smits, initiatiefnemer en drijvende kracht achter REMER, was gedurende november en december 2016 enkele weken in Nederland. In die tijd zijn twee ‘vriendendiners’ georganiseerd door medewerkers van stichting ‘Help mij Leven’. Onder het genot van een heerlijke stamppot kregen (betalende) bezoekers alle *ins and outs* van het werk van REMER te horen uit de mond van Robert Smits zelf.

5.6 Sponsoractie tijdens marathon van New York

De tienjarige Thijs zag op internet een film over straatkinderen in Brazilië. De kinderen hadden geen huis en geen eigen bed. Thijs vond dat zo erg dat hij iets voor deze kinderen wilde doen. Hij overtuigde daarom zijn moeder, Vivian, om haar deelname aan de marathon van New York in te zetten om geld in te zamelen voor de Braziliaanse straatkinderen. Thijs en Vivian kozen ervoor het ingezamelde geld te doneren aan stichting Help mij leven. Vivian liep de marathon in een knappe vier uur, twintig minuten en zestien seconden en haalde ook nog eens een bedrag van EUR 2.633 op. Het bestuur van Help mij leven is Thijs en Vivian dankbaar voor deze geweldige actie.

5.7 Team Noord

‘Team Noord’ in Friesland is een groep vrijwilligers en donateurs waar stichting ‘Help mij Leven’ al jaren op kan rekenen. Ook in 2016 is een groep vrijwilligers vanuit Team Noord op werkvakantie geweest in Brazilië en hebben vrijwilligers in Friesland acties georganiseerd voor de stichting (zie ook 4.1. Resultaten).

5.8 Nieuwsbrief, website en Facebook

Donateurs worden via verschillende kanalen op de hoogte gehouden over de activiteiten van REMER in Brazilië en stichting ‘Help mij Leven’ in Nederland. Driemaal per jaar verschijnt een nieuwsbrief met daarin onder meer een uitgebreide toelichting van Robert Smits op het werk in Brazilië, verslagen van vrijwilligersreizen naar Brazilië en wervingsacties in Nederland. De nieuwsbrief wordt naar circa 1000 donateurs, organisaties en media gestuurd, op papier en per e-mail.

Op de website is veel achtergrondinformatie te vinden over REMER, Sparta, stichting ‘Help mij Leven’ en de situatie in Brazilië. Tevens dient de website als eerste kanaal om informatie voor kandidaat-vrijwilligers te verstrekken. Ook is er een mogelijkheid tot online doneren en verschijnen af en toe korte nieuwsberichten tussen de nieuwsbrieven door. Het bestuur is zich ervan bewust dat de website vervanging behoeft. Grafisch oogt de website verouderd. Bovendien is het content management system (CMS) van de site is niet gebruiksvriendelijk, wat het (snel) plaatsen van relevante nieuwsitems, video’s, foto’s et cetera bemoeilijkt. Het bestuur streeft ernaar in 2017 een communicatiecommissie in het leven te roepen die - in het kader van een bredere revisie van de huisstijl en communicatiestrategie van ‘Help mij Leven’ - ook het vernieuwen van de website als oogmerk heeft. De Facebook-pagina van stichting ‘Help mij Leven’ toont actuele nieuwtjes, met name rond het werk in Brazilië, maar ook regelmatig over acties in Nederland of andere zaken die gerelateerd zijn aan het werk van REMER, Sparta en ‘Help mij Leven’. Het bereik van de pagina neemt steeds verder toe.

6 Bestuur en organisatie

6.1 Bestuur en vrijwilligers

Stichting 'Help mij Leven' heeft een onafhankelijk, onbezoldigd bestuur dat naast het dagelijks bestuur het beleid, de begroting en de jaarcijfers vastlegt. Geen der bestuursleden vervult andere functies die strijdig kunnen zijn met de belangen van de stichting. Het bestuur heeft in 2016 maandelijks vergaderd.

In 2016 hebben meerdere bestuurswisselingen plaatsgevonden. Marco Kalverda, André van der Eijk, Aldo Golja en Simon Roelofsen hebben hun functie als bestuurslid neergelegd. Jules Damoiseaux is in 2016 toegetreden, maar heeft helaas zijn functie weer neer moeten leggen. Het bestuur is dankbaar voor alles wat deze mensen hebben betekend voor stichting 'Help mij Leven' en REMER. Het bestuur is zeer verheugd met het aantreden van Peter van Baalen als nieuw bestuurslid. Daarnaast is Allard Gunnink toegetreden als vrijwilliger die het bestuur bijstaat. In 2017 hoopt het bestuur nog enkele nieuwe bestuursleden te verwelkomen.

HET BESTUUR		VRIJWILLIGERS	
<p>C.M. Oostenbrink voorzitter</p> <p>Marieke is orthoptiste</p> <p>Herkiesbaar in 2017</p>		<p>Naast de bestuursleden waren in 2016 diverse personen als vrijwilliger nauw betrokken bij de stichting</p>	
<p>J.L. Looijen penningmeester</p> <p>Jan is eigenaar van administratiekantoor Looijen</p> <p>Herkiesbaar in 2016</p>	<p>M. van der Wenden Secretaris</p> <p>Marijke is medisch secretaresse bij Laurens</p> <p>Herkiesbaar in 2017</p>	<p>Mieke Staal Vrijwilliger bestuurszaken</p>	<p>Bart van Asten Vrijwilliger fondsenwerving</p>
<p>P.G. van Baalen Externe communicatie</p> <p>Peter is zorg manager bij Ipse - de Bruggen</p> <p>Herkiesbaar in 2020</p>	<p>S.P. Roelofsen Fondsenwerving</p> <p>Simon is freelancer en projectleader fundraising</p> <p>Aftredend begin 2017</p>	<p>Bram van Workum Selectie vrijwilligers Brazilië, coördinator</p>	<p>Anna van den Berg Selectie vrijwilligers Brazilië, psychologe</p>
<p>J.C. Damoiseaux Media</p> <p>Jules is projectondersteuner bij de gemeente Amstelveen</p> <p>Aftredend begin 2017</p>	<p>Vacant Fondsenwerving</p>	<p>Yke Meindersma Redactie nieuwsbrief</p>	<p>Conny van Vliet Beheer adressenbestand</p>

6.2 Verantwoording

Met betrekking tot interne verantwoording is veel aandacht voor de reguliere cyclus in het begroten en het volgen en evalueren van de door 'Help mij Leven' gefinancierde projecten in Brazilië. Dit vindt plaats op basis van goedgekeurde projectvoorstellen. Maandelijks is er contact met REMER en Sparta over de lopende activiteiten en projecten. REMER legt daarnaast cijfermatig verantwoording af middels kwartaalrapportages. Bij het vaststellen van de begroting voor het komende jaar is de evaluatie van de inzet in het voorgaande jaar een belangrijke factor.

Externe controle vindt plaats door het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving). Daarnaast is stichting 'Help mij Leven' transparant over het werk naar haar donateurs. Dit vertaalt zich in de publicatie van (financiële) resultaten in de nieuwsbrieven, op de website, in het jaarverslag en elders.

Sinds 2005 is stichting 'Help mij Leven' geaccrediteerd door het CBF. Tot en met 2012 beschikte de stichting over het zogenoemde CBF-Keur; sinds 1 februari 2013 beschikt de stichting over het CBF-certificaat voor kleine goede doelen.

Fondsenwerving

In 2016 werd fondsenwerving uitgevoerd door een team van bestuursleden en Bart van Asten, ex-bestuurslid. Daarnaast waren diverse vrijwilligers en bestuursleden betrokken bij de organisatie van de FavelaGames.

Samenwerking - Brazilië

REMER en Sparta zijn zelfstandige, Braziliaanse organisaties met een eigen bestuur, medewerkers en begroting. De samenwerking met REMER en Sparta geschiedt op basis van jaarlijkse afspraken en is een belangrijke basis voor de uitvoering van onze doelstellingen en fondsenwerving.

Ook worden afspraken gemaakt over de wijze en frequentie van verantwoording, zowel als afspraken over niet-financiële bijdragen vanuit Nederland.

7 Financieel verslag 2016

7.1 Algemeen

De rekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 Verslaggeving Fondswervende Instellingen ten behoeve van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Eventuele verschillen in de totaalbedragen in de jaarrekening zijn ontstaan uit afronding van de bedragen in de diverse tabellen.

Conform de CBF bepalingen registreert bestemde giften zowel bij de inkomsten als bij de uitgaven. Grote giften zijn veelal gekoppeld aan specifieke projecten en hebben daardoor een incidenteel, wisselend karakter. Hierdoor kunnen in de jaarrekening van stichting 'Help mij leven' van jaar op jaar schommelingen ontstaan.

Grondslagen voor waardering

Uitgaven en inkomsten

De uitgaven en inkomsten zijn toegerekend aan de periode waarin zij gepleegd cq ontvangen zijn.

Materiële vaste activa

Er zijn geen materiële vaste activa.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een bedrag van oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

7.2 Toelichting bij de balans

Activa

Onder de 'Vorderingen en overlopende activa' zijn in december gepleegde vooruitbetalingen verantwoord.

De post 'liquide middelen' omvat de saldi per eind december 2016 van de rekeningen bij Rabobank en ING.

Buiten de gemelde posten heeft de stichting nog te vorderen schenkingen uitstaan, die per notariële akte of 'overeenkomst periodieke gift' zijn toegezegd. Voor 2017 is totaal € 11.270 toegezegd.

Passiva

Het beleid ten aanzien van de continuïteitsreserve is als volgt: de hoogte ervan bedraagt minimaal drie maanden afdrachten aan de partnerorganisatie REMER in Brazilië. Momenteel is dat ongeveer € 72.000. Doordat ongeveer een derde van het jaarbedrag aan giften en schenkingen in de maand december ontvangen wordt is het echter vrijwel onvermijdelijk dat de reserve rond oktober/november ruim lager dan gewenst is. Daar staat tegenover dat de stand aan het einde van het boekjaar (en dus zoals gepresenteerd in de balans) door die relatief hoge december ontvangsten aan de hoge kant is.

De resultaten van het boekjaar worden aan de continuïteitsreserve toegevoegd c.q. onttrokken. We streven er naar om de jaarlijkse afdrachten aan lopende projecten van REMER en Sparta op hetzelfde niveau te houden als het voorgaande jaar om het lokale beleid in Brazilië bestendig te kunnen financieren. Eventuele tegenvallende inkomsten bij stichting 'Help mij Leven' worden daardoor zoveel mogelijk eerst opgevangen en meevallers worden niet direct volledig uitgegeven.

Het tekort van 2016 bedraagt € 28.967. Dit is in lijn met het besluit van het bestuur van stichting 'Help mij Leven' in de jaren 2015 en 2016 de maandelijkse bijdragen aan de partnerorganisaties in Brazilië structureel te verhogen en zo de te hoge continuïteitsreserve uit boekjaar 2014 geleidelijk terug te brengen richting het gewenste niveau van minimaal driemaal een maandbijdrage.

De bestemmingsfondsen bestaan per einde 2016 uit het vrijwilligersfonds (saldo € 10.424, er is uit dit fonds in 2016 € 2.534 minder besteed dan door het fonds is ontvangen) en een restbedrag van € 5.515 van de € 11.275, in 2015 ontvangen van de stichting Wings of Support. Uit dit fonds is gedurende 2016 en wordt gedurende 2017 een sportleraar in de favela Antares betaald.

De post 'kortlopende schulden' bestaat voor € 20.000 uit vooruit ontvangen donaties plus het bedrag (€ 3.000) dat naar verwachting door de accountant gerekend zou gaan worden voor de controle van het jaarverslag 2015.

7.3 Toelichting bij de staat van baten en lasten

Inkomsten

In het boekjaar 2016 zijn de baten € 32.000 hoger dan begroot (+10%) en € 28.000 minder dan in 2015 (8% lager). De verschillen worden in onderstaande tabel geïllustreerd:

Inkomstenpost	€ 1000 verschil met begroting 2016	% verschil	€ 1000 verschil t.o.v. jaarrekening 2015	Toelichting
Particulieren	-11	-7%	-18	Iets te optimistisch begroot
Organisaties	-10	-8%	+1	Ook hier iets te optimistisch begroot
Bestemde giften	+36	n.v.t.	-14	Worden nooit begroot.
Koerswinst	+17	n.v.t.	-25	De gemiddelde koers bedroeg 3,7 in plaats van de vooraf geschatte 3,5.

Giften van organisaties die zelf als fondsenwervende instelling bekend staan worden sinds dit boekjaar conform de richtlijnen van het CBF verantwoord onder 'baten uit acties van derden'. Dat betekent echter niet dat onze fondsenwerkers hier geen inspanningen voor gedaan hebben! De post van € 30.000 die u hier aantreft is door REMER in 2016 ontvangen uit de Adventsactie per einde 2015.

Het bedrag aan incasso's op basis van afgegeven machtigingen is ten opzichte van 2015 nauwelijks gedaald, en bedraagt iets minder dan 50.000 euro. De verschuiving van 'automatische incasso' naar 'zelf doen' middels online doneren lijkt zich niet verder door te zetten.

Evenals in 2015 hebben in totaal circa 80 organisaties en naar schatting zo'n 800 donateurs de stichting gesteund. Het werkelijk aantal donateurs is moeilijk te bepalen omdat een steeds groter aantal donaties anoniem online gedaan wordt. Ongeveer 300 donateurs deden via automatische incasso hun bijdrage en negen via een notariële akte of via de fiscale faciliteit 'periodieke schenking met overeenkomst'.

Daarnaast zijn er ook dit jaar weer vrijwilligers geweest die zelf of via hun achterban een aanzienlijke bijdrage aan de activiteiten van stichting 'Help mij Leven' hebben geleverd. Alle gevers hartelijk bedankt!

Bestedingen

Met de donaties wordt in Brazilië de vereniging REMER ondersteund, die zich inzet voor kinderen in risicosituaties.

De sportclub Sparta is inmiddels in REMER opgegaan.

REMER heeft ook andere inkomsten. Naast de bijdragen van de stichting 'Help mij Leven' en directe giften van enkele Nederlandse fondsen wordt REMER door lokale overheden, non-gouvernementele organisaties en ook Braziliaanse donateurs gesteund. De bijdrage van stichting 'Help mij Leven' omvat ongeveer 60% van de totale inkomsten van REMER.

Het bestedingspercentage in 2016 is uitgekomen op 107%. Het beleid hieromtrent is te streven naar een percentage tussen de 95% en 105%, waarmee stichting 'Help mij Leven' nagenoeg al haar inkomsten afdraagt aan de doelstelling.

REMER

Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' laat zich bij het vaststellen van haar eigen jaarlijkse begroting leiden door de informatie van REMER uit Brazilië over de lopende activiteiten, de voorgenomen nieuwe initiatieven en het verwachte geefgedrag van de donateurs. De verdeling van de bijdragen over de activiteiten is zoveel mogelijk conform deze begroting, maar daarvan kan worden afgeweken op basis van de werkelijke ontwikkelingen gedurende het jaar en bijstelling van prioriteiten.

REMER - Algemeen

Onder organisatie en coördinatie vallen onder andere de kosten van aansturing, de coördinatie, de administratie en het secretariaat van REMER. De uitgaven voor organisatie en coördinatie zijn in 2016 vrijwel conform begroting afgedragen. Er is in mei 2016 een extra bedrag (ongeveer 7.000 euro) overgemaakt voor een auto en mobiele telefoon voor Robert Smits.

REMER - Rio de Janeiro

De kosten voor *Rio algemeen* omvatten onder andere de salarissen van medewerkers van REMER, waaronder maatschappelijk werkers, een coördinator en een sportleraar. Het hogere bijdragebedrag (dan begroot) is volledig te verklaren uit de bijdrage aan de kosten van de dit jaar in een viertal favela's georganiseerde 'favela-games'. De bestedingen voor Antares (voetbal) en Pedra Lisa (school) waren beide in lijn met de begroting. De exploitatiekosten van de school in Antares zijn ook in 2016 weer door een Nederlandse ondernemersgroep betaald.

Helaas zijn ook in 2016 het voetbaltoernooi en 'Çamp Clay' voor de kinderen van Sparta niet doorgestaan. Hierdoor zijn de bestedingen in Sparta ruim lager uitgevallen.

REMER - Minas

Ook de afdrachten ten behoeve van de woonboerderij waren in 2016 redelijk in lijn met de begroting. Er zijn extra bedragen naar de woonboerderij kunnen gaan uit het vrijwilligersfonds ter ondersteuning van het werk van Jacqueline op de Sitio en door een mooie actie (€ 5.000 !) van de vrijwilligster Rosalie uit België.

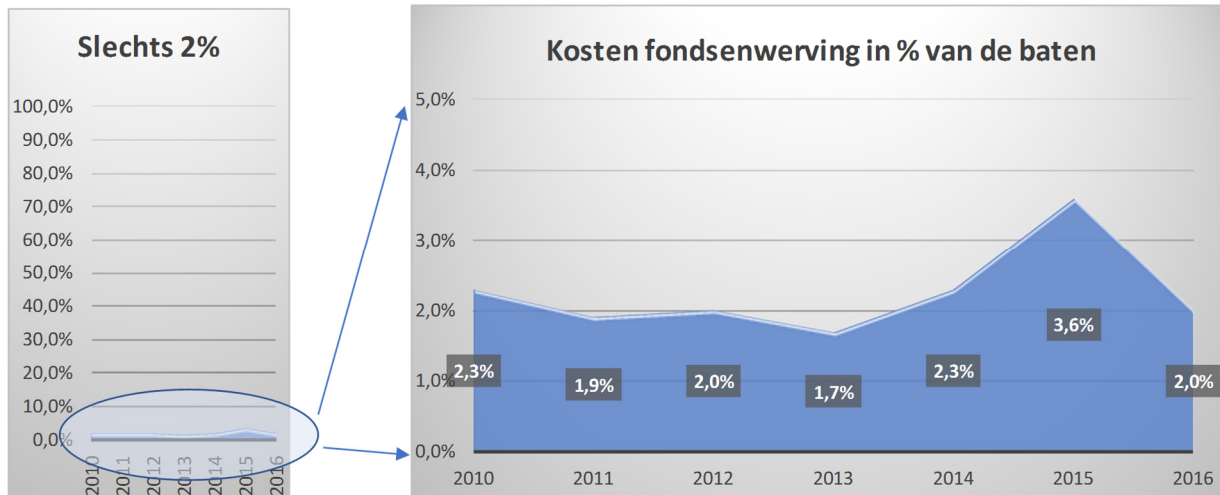
REMER - Besteed uit bestemmingsfondsen

Er waren in 2016 bestedingen uit een tweetal bestemmingsfondsen: Uit het vrijwilligersfonds 'TFT (ThuisFrontTeam) Jacqueline Groenendijk', waaruit bestemde bestedingen ten behoeve van de woonboerderij in Minas Gerais gedaan worden, is in 2016 € 12.495 besteed. Het tweede fonds is gevormd door de donatie van stichting Wings of Support voor het salaris van een sportleraar in 2016 en 2017. In 2016 is de bijdrage uit dit fonds voor de sportleraar € 5.760 geweest. Ook zijn dit jaar de bestedingen uit het fonds 'Pensioen Robert Smits' voortgezet. Omdat de bijdragen aan dit fonds één op één worden doorgezet naar Brazilië, waar ze op een pensioenrekening gezet worden, zijn alleen de bestemde ontvangsten en bestedingen (€ 21.000) zichtbaar en bouwt het fonds geen saldo op bij stichting 'Help mij leven'.

Percentage kosten van fondsenwerving

Het percentage 'kosten van fondsenwerving' is met 2,0% van de baten ruim binnen de doelstelling van het bestuur (maximaal 5% van de baten) gebleven. Het CBF hanteert een norm van maximaal 25%.

7.4 Toelichting op de overige lastenverdeling

Het bestuur van de stichting is onbezoldigd en ontvangt geen vergoeding anders dan voor gemaakte onkosten voor de uitvoering van de fondswervende activiteiten. Er zijn geen bezoldigde toezichthouders of personeelsleden. Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan bestuurders of toezichthouders. De stichting voert zelf geen projecten uit in Brazilië, maar zorgt voor financiële steun van de Braziliaanse stichting REMER.

De publiciteitskosten zijn licht gestegen en hebben betrekking op druk- en verzendkosten van de nieuwsbrief en foldermateriaal.

De post "bezoeken aan Nederland" bevat dit jaar alleen de reis- en verblijfskosten van bezoeken van Robert Smits aan Nederland, de tickets zijn door donateurs betaald, waarvoor dank.

De kantoorkosten bestaan uit kosten die door de banken in rekening (2016: € 878) worden gebracht, software voor de ledenadministratie en dergelijke.

Ten behoeve van het CBF Keurmerk is het jaarverslag 2015 door een accountant beoordeeld. De kosten hiervan zijn op € 3.000 geschat. Door de veranderde regels bij het CBF hoeft met ingang van 2016 bij het jaarverslag geen beoordelingsverklaring afgegeven te worden. In plaats daarvan heeft een controle door een kascommissie plaatsgevonden. Het verslag van de kas controle commissie treft u in de bijlage.

Bijlagen

1. Balans 2016

	31 december 2016	31 december 2015
Activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	-	-
<i>Materiële vaste activa</i>	-	-
<i>Financiële vaste activa</i>	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Vorraden</i>		
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>	3.450	-
<i>Effecten</i>	-	-
<i>Liquide middelen</i>	130.075	164.468
	<u>133.525</u>	<u>164.468</u>
Totaal	<u>133.525</u>	<u>164.468</u>
Passiva		
<i>Reserves en fondsen</i>		
- reserves		
· continuïteitsreserve	94.586	123.553
· bestemmingsreserves	-	-
· herwaarderingsreserve	-	-
· overige reserves	-	-
	<u>94.586</u>	<u>123.553</u>
- fondsen		
· bestemmingsfondsen	15.939	19.165
	<u>110.525</u>	<u>142.718</u>
<i>Voorzieningen</i>	-	-
<i>Langlopende schulden</i>	-	-
<i>Kortlopende schulden</i>	23.000	21.750
Totaal	<u>133.525</u>	<u>164.468</u>

2. Staat van baten en lasten 2016

	Werkelijk 2016	Begroot 2016	Werkelijk 2015
Baten			
Baten uit eigen fondsenwerving			
Bestemde giften	36.029		33.967
Giften en schenkingen particulieren	144.384	155.000	162.945
Giften en schenkingen organisaties	119.847	130.000	118.906
Baten uit akties van derden			
Bestemde giften			17.130
Giften organisaties	30.000	30.000	
Rentebaten en baten uit beleggingen			
Rentebaten	565	1.000	1.354
Koersresultaten	16.931		41.753
Som der baten	347.757	316.000	376.055
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
REMER - Algemeen			
Organisatie en coordinatie	78.152	71.201	88.380
REMER onvoorzien		19.531	
REMER - Rio de Janeiro			
Rio Algemeen	81.074	66.243	73.645
Antares	26.168	25.776	45.395
Pedra Lisa	26.782	27.631	38.890
Sparta	12.252	26.027	14.908
REMER - Minas			
Woonboerderij	109.154	100.690	78.758
REMER - overig			
Besteed uit bestemde giften	39.255		54.460
totaal REMER, besteed aan doelstelling	372.837	337.100	394.436
Werving baten			
Publiciteitskosten	2.587	2.000	2.449
Bezoek(en) aan Nederland	540	1.500	5.926
Totaal kosten van batenwerving	3.127	3.500	8.375
Beheer en administratie			
Kantoor- en bankkosten	986	1.800	1.131
CBF Certificaat	0	600	895
Accountantskosten	3.000	3.000	3.025
Totaal kosten beheer en administratie	3.986	5.400	5.051
Som der lasten	379.950	346.000	407.863
Saldo van baten en lasten	-32.193	-30.000	-31.808
Bestedingspercentage	107%		105%
Kosten fondsenwerving in % van de baten	2,0%		3,6%
Resultaat bestemming 2016			
Toevoeging / onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	-28.967		
Bestemmingsfonds	-3.226		

3a. Toelichting lastenverdeling 2016

	Doelstelling	Werving baten					Beheer en administratie	Totaal 2016	Begroot 2016	Totaal 2014
	REMER	Eigen fondsenwerving	Gezamenlijke acties	Acties derden	Subsidies	Belegging en				
Subsidies en bijdragen										
Afdrachten	372.837							372.837	337.100	288.415
Aankopen en verwervingen										
Uitbesteed werk										
Publiciteit en communicatie										
Personeelskosten										
Huisvestingskosten										
Kantoor- en algemene kosten			3.127				3.986	7.113	8.900	8.176
Afschrijving en rente										
Totaal	372.837		3.127				3.986	379.950	346.000	342.535

3b. Verloop reserves en fondsen 2016

	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015	Werkelijk 2014	Werkelijk 2013
Continuïteitsreserve				
Stand begin verslagjaar	123.553	151.998	90.658	63.299
Overschot/tekort	-28.967	-28.444	61.340	27.359
Stand einde verslagjaar	94.586	123.553	151.998	90.658
Bestemmingsfondsen				
Stand begin verslagjaar	19.165	22.528	34.381	39.390
Overschot/tekort	-3.226	-3.363	74	4.970
Vrijval naar giften organisaties			-11.927	
Te restitueren donaties				-9.979
Stand einde verslagjaar	15.939	19.165	22.528	34.381

4. Begroting 2017

	Begroting 2017	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015	Werkelijk 2014	Werkelijk 2013
Baten					
Baten uit eigen fondsenwerving					
Bestemde giften		36.029	33.967	21.814	56.220
Giften en schenkingen particulieren	155.000	144.384	162.945	186.215	154.119
Giften en schenkingen organisaties	155.000	119.847	118.906	133.673	139.892
Baten uit akties van derden					
Bestemde giften			17.130		
Giften organisaties		30.000			
Rentebaten en baten uit beleggingen					
Rentebaten		565	1.354	1.000	1.290
Koersresultaten		16.931	41.753	15.303	23.343
Overige baten					
Som der baten	310.000	347.757	376.055	358.005	374.864
Lasten					
Besteed aan doelstellingen					
REMER - Algemeen					
Organisatie en coördinatie	71.762	78.152	88.380	84.743	84.899
REMER Onvoorzien					
REMER - Rio de Janeiro					
Straatwerk / Rio Algemeen	65.742	81.074	73.645	88.137	95.379
Jacarézinho					3.750
Antares	30.476	26.168	45.395		
Pedra Lisa	6.542	26.782	38.890	38.634	14.343
Sparta	14.764	12.252	14.908	16.169	13.018
REMER - Minas					
Woonboerderij	113.433	109.154	78.758	38.992	73.679
Besteed uit gelabelde giften		39.255	54.460	21.740	51.250
totaal REMER, besteed aan doelstelling	302.720	372.837	394.436	288.415	336.318
Werving baten					
Kosten fondsenwerving					
Publiciteitskosten	2.000	2.587	2.449	2.214	1.322
Bezoek(en) aan Nederland	1.500	540	5.926	1.494	1.366
Totaal kosten van batenwerving	3.500	3.127	8.375	3.708	2.688
Beheer en administratie					
Kosten beheer en administratie					
Kantoor- en bankkosten	1.800	986	1.131	1.683	2.178
CBF Keurmerk / Certificaat	600	0	895	365	0
Accountantskosten	0	3.000	3.025	2.420	1.350
Totaal kosten beheer en administratie	2.400	3.986	5.051	4.468	3.528
Som der lasten	308.620	379.950	407.862	296.591	342.535
Bijzondere baten en lasten					
Saldo van baten en lasten	1.380	-32.193	-31.808	61.414	32.329
Bestedingspercentage	98%	107%	105%	81%	90%
Kosten fondsenwerving in % van de baten	1,9%	2,0%	3,6%	2,3%	1,7%

5. verantwoordingsverklaring

Dit jaarverslag is opgesteld conform de nieuwe 'Richtlijn 650' voor fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze richtlijn is vanaf 2008 verplicht. De verantwoordingsverklaring is onderdeel van de nieuwe richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). In dit bestuursverslag is de verantwoordingsverklaring integraal opgenomen.

In de verantwoordingsverklaring legt het bestuur verantwoording af over drie principes:

1. Onderscheid in de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren.
2. Optimaliseren van effectiviteit en efficiency van bestedingen.
3. Optimaliseren van de omgang met belanghebbenden.

1. Toezicht houden en besturen

Het bestuur van stichting 'Help mij leven' is het hoogste orgaan van de stichting en is eindverantwoordelijke voor besluitvorming aangaande de organisatie en besteding van middelen. Het bestuur bestaat uit zeven onafhankelijke en onbezoldigde bestuursleden. Zij hebben geen van allen zakelijke relaties met stichting 'Help mij leven' of de Braziliaanse organisaties REMER en Sparta.

Benoeming geschiedt voor een periode van vier jaar. Aan het einde van de bestuurstermijn treedt een bestuurslid af, waarna deze door het bestuur kan worden herbenoemd voor een periode van vijf jaar. Er is geen maximum gesteld aan het aantal opeenvolgende herbenoemingen. De bestuursleden zijn werkzaam in verschillende sectoren, waardoor zij hun eigen expertise inbrengen. In het jaarverslag worden hun functies beschreven, evenals de duur van hun bestuurstermijn.

Werven van nieuwe bestuursleden geschiedt aan de hand van een tevoren door het bestuur vastgestelde profielschets. Bij de werving van aspirant-bestuursleden wordt specifiek gezocht naar aanvullende kwaliteiten.

Het bestuur vergadert in principe eenmaal per maand, met uitzondering van één zomermaand. Iedere vergadering worden activiteiten en financiën besproken aan de hand van maandelijkse rapportages uit Brazilië, de begroting voor het lopende jaar en het meerjarenbeleidsplan. De vergaderingen zijn openbaar. De volgende onderdelen worden expliciet in de bestuursvergaderingen geagendeerd:

- Vaststelling van de begroting en het meerjarenbeleidsplan
- Vaststelling van de jaarrekening en het jaarverslag
- Goedkeuring en wijziging van stichtingsnotulen
- Goedkeuring van financiële steun aan de doelstelling

Bij het verrichten van financiële transacties is het zogenaamde 'vier ogen-principe' van toepassing. Zowel de penningmeester als een daartoe aangewezen bestuurslid moet goedkeuring aan de transactie verlenen.

De door het bestuur aangestelde registeraccountant beoordeelt jaarlijks de jaarrekening. Op basis van het per 1 juli 2013 geldende regelement van het CBF voor houders van het CBF certificaat voor kleine goede doelen volstaat een beoordelingsverklaring.

2. Optimale besteding van middelen

Door het vaststellen van het meerjarenbeleidsplan en meerjarenbegroting en de daaruit voortvloeiende jaarplannen en begrotingen geeft het bestuur richting aan de doelstellingen van stichting 'Help mij leven'. Besteding van middelen vindt plaats in overeenstemming met de begroting. Betalingen worden uitsluitend door de penningmeester gedaan, waarbij voor betalingen zonder expliciet bestuursbesluit een maximum van € 500 wordt gehanteerd. Het gaat hierbij vooral om onvermijdelijke, uit de bedrijfsvoering voortvloeiende verplichtingen. Andere bestedingen worden slechts bij bestuursbesluit gedaan.

Om de stabiliteit van de uitvoering van de doelstelling te kunnen waarborgen wordt een reserve aangehouden ter hoogte van tenminste drie maanden van de volledige bijdrage aan de organisaties REMER en Sparta.

Het monitoren en evalueren van de uitvoering van activiteiten vindt plaats door een kritische beoordeling van het jaarverslag. De evaluatie van interne processen wordt ad-hoc ingebracht in het bestuur, waarbij de

bevindingen van de accountant en het CBF een belangrijke externe toets vormen. Verbeterpunten, al dan niet op advies van de accountant en het CBF, worden in de bestuursvergaderingen behandeld.

Op basis van de door de Braziliaanse organisaties REMER en Sparta voorgelegde begrotingen, maakt het bestuur keuzes in de te financieren doelen. De doelen worden door REMER en/of Sparta beargumenteerd voorgelegd. Deze worden voorafgaand aan schenking van de middelen in het bestuur besproken. Na besteding van de middelen wordt aan de hand van de door REMER of Sparta verzorgde verantwoording het effect van de financiering geëvalueerd. Het bestuur ontvangt maandelijkse rapportages van REMER en Sparta over de voortgang van de activiteiten en de besteding van middelen. Onderdeel van de maandelijkse rapportages is de besteding en evaluatie van giften door bedrijven, instellingen of particulieren voor specifieke projecten of activiteiten. Deze rapportages zijn een vast agendapunt in de maandelijkse bestuursvergadering.

Door direct contact over de besteding in Brazilië wordt waar nodig door het bestuur bijgestuurd. Dit gebeurt altijd bij bestuursbesluit.

Het CBF hanteert een maximale norm voor kosten van fondsenwerving van 25% van de baten uit eigen fondsenwerving. Het bestuur van stichting 'Help mij leven' heeft zich ten doel gesteld om niet alleen de kosten van fondsenwerving, maar de gehele uitvoeringskosten van stichting 'Help mij leven' niet meer te laten bedragen dan 5% van de baten uit fondsenwerving. Sinds de toekenning van het CBF-keur zijn de totale kosten altijd onder deze grens gebleven.

Het bestuur van de stichting 'Help mij Leven' onderhoudt intensief contact met de Braziliaanse organisatie REMER en Sparta inzake de besteding van de financiële middelen die de stichting aan het werk voor straatkinderen beschikbaar stelt. Voor elke bestuursvergadering ontvangt het bestuur een rapportage. Twee keer per jaar betreft dit een gestructureerde rapportage met kwantitatieve gegevens.. De penningmeester controleert de financiële rapportages uit Brazilië, waaronder de begroting en het jaarverslag. Maandelijks is telefonisch contact met de coördinator van REMER en Sparta. Naast de verantwoording van de exploitatiekosten, wordt er uit Brazilië per project verantwoording afgelegd.

3. Optimale relaties met belanghebbenden

Stichting 'Help mij leven' heeft circa 600 betalende donateurs. Deze groep kan worden opgedeeld in vier specifieke doelgroepen: particulieren, bedrijven, scholen en kerkelijke instanties. Naast donateurs kent de stichting ook vrijwilligers. De stichting beschikt over een commissie voor werving en selectie van vrijwilligers.

Het bestuur onderhoudt contacten met andere organisaties die doelstellingen in Brazilië hebben. Dit doet zij in het 'Brazilië netwerk'. Het netwerk is een samenwerkingsverband van particuliere organisaties in Nederland die kleinschalige projecten in Brazilië ondersteunen. Het netwerk is opgericht om kleinschalige initiatieven door samenwerking te versterken.

Om de verschillende belanghebbenden goed te informeren, biedt stichting 'Help mij Leven' naast algemene informatie ook specifieke informatie aan belanghebbenden. Dit gebeurt bij het financieren van specifieke projecten. De inhoudelijke en financiële rapportages worden daarbij aangepast naar de behoeften en wensen van de belanghebbende. Informeren van donateurs, vrijwilligers en geïnteresseerden vindt plaats via verschillende uitingen: website, (digitale) nieuwsbrieven, rapportages voor donateurs, folders, de begroting en het jaarverslag. Daarnaast vinden informatiebijeenkomsten plaats, waarop geïnteresseerden te horen krijgen over het werk van de stichting.

Een aantal bestuursleden vormt samen het fondsenwervingsteam. Dit team evalueert de huidige wijze van communicatie met donateurs en potentieel donateurs en zoekt naar nieuwe wegen om mensen aan te spreken. Daarbij zoekt men de dialoog met donateurs en vrijwilligers.

Klachten worden schriftelijk afgehandeld via de door het bestuur vastgestelde procedure klachtenbehandeling.

6. Verklaring van de kascontrole commissie

Onderwerp: Conclusie kascontrole commissie Stichting Help mij Leven 2016

Geacht bestuur,

Hierbij verklaren ondergetekenden de boekhouding van Stichting Help mij Leven Bleiswijk over 2016 te hebben ingezien. Wij hebben deze op 22 mei 2017 steekproefsgewijs gecontroleerd. Ondergetekenden hebben bijgevoegd financieel overzicht (bestaande uit balans en staat van baten en lasten 2016) in orde bevonden.

Anneke Berg-Veerman

Bleiswijk, 29 mei 2017

Linda Olierook

Bleiswijk, 29 mei 2017